

COSUN MAGAZINE

01
2017

HUIB MEINARDI HOUDT DE KETEN LIEVER KORT

8

A SWEET OUTLOOK

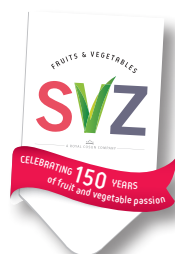
Meer dan 250 jonge leden van Cosun kwamen eind december af op de themadag 'A sweet outlook' over het toekomstperspectief van de bietenteelt en de rol van de coöperatie. Diverse inleiders uit andere schakels van de voedingsketen (onder andere Coca-Cola en Ahold) belichtten die toekomst ieder vanuit hun eigen perspectief. Op

www.cosunleden.nl vertellen jonge leden hoe zij hun toekomst zien en wat ze van hun coöperatie verwachten. De dag was georganiseerd door de Jongerenraad.

SVZ 150 JAAR

Het fruit- en groenteverwerkingsbedrijf SVZ bestaat dit jaar 150 jaar. Het maakt sinds 1986 deel uit van Cosun en is het oudste bedrijf van de Cosun-groep. De eerste bedrijfsactiviteiten zijn gestart in 1867 door A. Zwanenburg in Haarlem. Zijn bedrijf fuseerde in 1971 met Vijver (opgericht in 1919) en Gebroeders Spyer (1930) tot SVZ. SVZ is door overnames en vestigingen in België, Polen, Spanje en Amerika een van de toonaangevende bedrijven op het gebied van groente- en fruitspecialiteiten.

SCHENKSTROOP VERNIEUWD

De Van Gilse Schenkstroop-fles heeft sinds februari een nieuw uiterlijk: een fles met brede hals en een schenkstop, waarmee beter gedoseerd kan worden. De fles kan bovendien op zijn kop worden gezet. Van Gilse verkoopt jaarlijks vier miljoen flessen Schenkstroop. Het is daarmee de onbetwiste nummer 1 van Nederland.

INDEX

Van de voorzitter	3
Uitgifte extra LLB's	4
CSV COVAS-telers rechtstreeks lid.....	6
Lagere suikeropbrengst in 2016	7
Huib Meinardi houdt de keten liever kort	8
'De discussie moet evenwichtiger'	10
Deelname Unitip groeit enorm	11
IRS-informatie	12
Vraag & Antwoord / Kort Nieuws	16

CONTACT

Cosun, redactieadres

Postbus 3411, 4800 MG Breda
076-5303307
secretariaat.rvb@cosun.com
www.cosunleden.nl

Suiker Unie centraal agrarische dienst

Postbus 100, 4750 AC Oud Gastel
0165-525252
agrarischedienst@suikerunie.com
www.cosunleden.nl
Voor adressen agrarische dienst in
de regio zie: www.cosunleden.nl

COLOFON

Cosun Magazine

is een uitgave van Coöperatie
Koninklijke Cosun U.A. voor
leden van Cosun

Fotografie in dit nummer

Royal Cosun, Suiker Unie, IRS, Anjo de Haan
en Kenniscentrum suiker & voeding

Foto-omslag

Huib Meinardi, Winschoten

Basisontwerp

Koenders Design

Opmaak en druk

SMG-groep, Hasselt

© Coöperatie Koninklijke Cosun U.A., 2017

INVESTEREN IN DE TOEKOMST

Dirk de Lugt
Voorzitter

De afgelopen weken zijn velen van u naar een van de 19 kringvergaderingen gekomen. Uw belangstelling voor het reilen en zeilen van Cosun en het persoonlijk contact met andere akkerbouwers en uiteraard leden van de raad van beheer en de directie zijn een teken dat de coöperatie springlevend is. De investeringen in de suikerfabrieken hebben ons gemaakt tot de meest efficiënte bietenverwerkers in Europa. Met de ledenleveringsbewijzen heeft Cosun gelijktijdig een instrument in handen om de suikerproductie zoveel mogelijk af te stemmen op de marktvraag. Tegelijkertijd worden de niet-suikeractiviteiten steeds belangrijker om de schommelingen in de resultaten van het suikerbedrijf op te vangen. We blijven daartoe investeren, ook in de andere

activiteiten, waaronder Aviko en SVZ. Dit laatste bedrijf verwerkt een grote variëteit aan groenten en fruit tot puree en concentraten en zet die af in diverse werelddelen. SVZ laat over de jaren een stabiel resultaat zien en genereert een positieve kasstroom. Dit jaar bestaat dit Cosun-onderdeel maar liefst 150 jaar. Een felicitatie waard!

IRS

Dit jaar wordt gestart met nieuwbouw voor het IRS bij de suikerfabriek in Dinteloord, naast het Cosun Innovation Center. Door striktere eisen aan onderzoeksruimtes en apparatuur en de noodzakelijke vernieuwing van het tarreerlokaal is dit het juiste moment voor deze stap. Onderzoek naar rassenkeuze, bemesting, gewasbescherming, maar ook naar rooiwerk en bewaartechnieken draagt bij aan een rendabele bietenteelt. De afgelopen tien jaar is de opbrengst van suikerbieten met 50% omhoog gegaan en hieraan heeft het IRS een forse bijdrage geleverd. Cosun is van mening dat - naast onderzoek - voorlichting en adequate dienstverlening van belang zijn voor een renderende bietenteelt. Daar hoort een organisatie bij die hierop is toegerust.

CSV COVAS

De ledenraad van CSV COVAS heeft op 26 januari besloten dat hun leden vanaf 1 mei 2017 rechtstreeks lid worden van Cosun. Bij deze heten we hen alvast van harte welkom. CSV COVAS heeft vele jaren een rol van betekenis vervuld in Zuidoost-Nederland. Bij ongewijzigd beleid zou de coöperatie evenwel in de rode cijfers belanden en daardoor geen meerwaarde meer kunnen bieden aan de leden. Dit inzicht heeft CSV COVAS ertoe

gebracht dit besluit te nemen, juist met het oog op de toekomst van de bietenteelt in de regio.

Concerndirectie

Robert Smith, voorzitter van de concerndirectie, heeft aangegeven per 1 juni te vertrekken bij Cosun. Vanaf 2008 gaf hij leiding aan onze coöperatie, nadat hij eerder financieel directeur en tevens lid van de concerndirectie is geweest. Onder zijn verantwoordelijkheid zijn alle kernactiviteiten en de onderlinge samenhang verder versterkt. Het concern ligt goed op koers en is voldoende robuust om schommelingen in de resultaten te kunnen opvangen, een direct ledenbelang. Niet alleen de leden maar ook vele anderen binnen Cosun zijn Robert veel dank verschuldigd voor zijn inzet en het bereikte resultaat. Tijdens de Algemene Jaarvergadering op 31 mei nemen we afscheid van hem. Albert Markusse volgt hem op als directievoorzitter van Cosun en Paul Mesters, nu directeur productie van Suiker Unie, wordt algemeen directeur van Suiker Unie.

De ledenraad heeft Hans Huistra benoemd als extern lid van de raad van toezicht. Hij is regiodirecteur van Fonterra en heeft een brede ervaring in het internationale bedrijfsleven. Cosun feliciteert de heren met hun benoeming en wenst hen veel succes in hun nieuwe (neven)functie. We staan aan het begin van het groeiseizoen 2017. Ik spreek de hoop en wens uit dat het een goed seizoen mag worden en een hoge opbrengst van topkwaliteit.

UITGIFTE EXTRA LLB'S

De ledenraad besprak op 8 februari de jaarcijfers. Daarnaast stonden een aanpassing van de statuten, de uitgifte van extra LLB's en het bestuursmodel van Cosun op de agenda. Directievoorzitter Robert Smith maakte bekend, dat hij per 1 juni afscheid neemt van Cosun.

Het resultaat kwam in 2016 hoger uit dan verwacht. Het resultaat uit suiker was lager dan in 2015, maar hoger dan vooraf was ingeschat. Suiker Unie kon in het laatste kwartaal profiteren van hogere suikerprijzen. Dit onder invloed van hogere prijzen op de wereldmarkt. De daling bij suiker werd gecompenseerd door de betere resultaten van de andere activiteiten. Met name Aviko heeft een bijzonder goed jaar achter de rug, vertelde financieel directeur Hans Schuil.

De basisprijs voor quotsumbieten komt uit op € 38,50 per ton, dezelfde prijs als een jaar eerder. Bij gemiddelde kwaliteit is de prijs € 44,15 per ton. Iets hoger dan het voorgaande jaar, door het hogere suikergehalte.

Ledenraadsleden uit Groningen in gesprek met Ben van Doesburgh (r), extern lid raad van beheer

Vorstregeling

De raad van beheer presenteerde een evaluatie van de vorstregeling van afgelopen campagne. In deze regeling is 175.000 ton bieten geleverd. De door vorst aangetaste bieten zijn versneld afgevoerd naar de fabriek, waardoor ze nog tot suiker konden worden verwerkt. Voor bieten die geleverd werden onder de vorstregeling is € 7,50 per ton in rekening gebracht. De vorstcoderingen van deze bieten zijn geschrapt. De telers die noodgedwongen naar achteren geschoven zijn, omdat de bevroren bieten voorrang kregen, hebben een extra premie van € 0,25 per ton ontvangen. Telers die meer dan een week later moesten leveren, kregen € 0,50 per ton extra. Suiker Unie heeft een berekening gemaakt van de daadwerkelijke extra kosten. Die zijn beperkt gebleven doordat

de bevroren bieten snel verwerkt zijn, waardoor er betrekkelijk weinig extra hulpstoffen nodig waren. In totaal komen de extra kosten uit op ruim 6 euro per ton. Voor de raad van beheer is deze nacalculatie geen aanleiding om het in rekening gebrachte bedrag aan te passen. Het bedrag van € 7,50 is in evenwicht met de werkelijk gemaakte kosten en reëel in verhouding tot de vorstboetes die in rekening gebracht zijn bij de reguliere partijen. De gebeurtenissen van het afgelopen jaar roepen wel de vraag op of we met elkaar de problemen niet teveel opzoeken. Het blijft van belang de bieten tijdig te rooien en vorstvrij te bewaren. Vanuit de ledenraad werd opgeroepen om het vorstbeleid toch nog eens tegen het licht te houden. We zouden moeten proberen om problemen zoals afgelopen najaar te voorkomen.

Bestuursmodel Cosun

Afgelopen najaar heeft Cosun vijf workshops georganiseerd over coöperatieve bestuursmodellen. Tijdens deze bijeenkomsten is aan de ledenraad gevraagd hoe zij het huidige model en de werkwijze richting de ledenraad ervaart. In grote lijnen was de ledenraad positief over het huidige model. Verbeteringen zijn mogelijk door de raad beter te informeren over de uitvoering van de strategie en over de niet-suikerbedrijven. Cosun zal nog meer aandacht geven aan de opleidingen voor de ledenraad. De raad van beheer en de raad van toezicht hebben, mede op basis van de input vanuit de ledenraad, gesproken over het bestuursmodel. De conclusie hiervan was dat het bestuursmodel op dit moment geen aanpassing behoeft. Wel zijn afspraken gemaakt over de betrokkenheid

Robert Smith (l) en Dirk de Lugt

van de raad van toezicht bij benoemingen van directieleden en bestuurders en bij de niet-suikerbedrijven.

Meer LLB's

Een belangrijk punt op de agenda was het voorstel van de raad van beheer om dit jaar 8% extra LLB's uit te geven. Dit gekoppeld aan een verlaging van het toewijzingspercentage voor 2018 van 112% naar 108%. De raad van beheer wil hiermee bereiken dat het areaal in 2018 uitkomt op ongeveer 88.000 ha in plaats van 84.500 ha dit jaar.

Sommige leden zaaien zo krap dat de kans reëel is dat zij de toewijzing niet vol leveren. De noodzaak hiervoor is ook minder groot dan in het verleden, omdat het aantal LLB's niet direct verlaagd wordt, als de teler de toewijzing niet vol levert. De ruimte tussen de toewijzing van 112% en de leveringsplicht is groot. Het hoogste resultaat met ons suikerbedrijf behalen we als de fabriek 'vierkant vol zit'. Vandaar het streven naar een bietenareaal van 88.000 ha. Door deze areaaluitbreiding gaat Suiker Unie ongeveer 40.000 ton suiker extra produceren. Op de totale suikerproductie van 18 miljoen ton in de EU is dat een te verwaarlozen hoeveelheid. Het zal de prijs niet beïnvloeden. Suiker Unie heeft hier afzet voor. Omdat Suiker Unie in de afgelopen jaren rietsuiker heeft verwerkt en verkocht op de voedingsmarkt, is er al een extra markt voor bietsuiker opgebouwd.

Vanuit de ledenraad was er steun voor de voorstellen, maar er waren ook kritische geluiden, met name uit de kring West-Brabant/Zuid-Hollandse Eilanden. Dit kringbestuur wil liever het toewijzingspercentage verder verhogen. Dat geeft meer flexibiliteit. We weten immers niet hoe de markt zich gaat ontwikkelen na het einde van de marktordening voor suiker. Als de bietenprijs goed genoeg is, komen de bieten vanzelf.

De raad van beheer reageerde dat we met het toewijzingspercentage dit jaar al buiten de range liggen van de 90–110% die we voor ogen hadden. Bij een hoger toewijzingspercentage gaat de leveringsplicht niet omhoog. Het geeft dan wel erg veel ruimte aan alle telers om meer

of minder te telen als hen dat zo uitkomt. Een goede prijs is belangrijk, maar we moeten daar realistisch over zijn. De bietenprijs blijft afhankelijk van de markt. Het verhogen van de leveringsplicht helpt ook om meer bieten te krijgen, maar dat zal onder de leden minder goed vallen dan de uitgifte van extra LLB's.

De ledenraad kon zich uiteindelijk in grote meerderheid vinden in de voorstellen. De genoemde percentages zijn nog niet definitief. Een besluit wordt hierover pas genomen in mei, wanneer er meer zekerheid is over het bietenareaal voor 2017.

Jan Willem van Roessel

PERSONELE WISSELINGEN

Op 1 juni 2017 treedt Robert Smith terug als voorzitter van de conserndirectie van Royal Cosun. De algemeen directeur van Suiker Unie, Albert Markusse, volgt hem op als CEO. Paul Mesters, momenteel directeur productie van Suiker Unie, volgt Albert Markusse op als algemeen directeur van Suiker Unie.

Albert Markusse, per 1 juni directievoorzitter van Cosun

Raad van toezicht

In de vacature in de raad van toezicht is voorzien door de benoeming van Hans Huistra (48 jaar). Hij treedt als extern lid toe tot de raad. De heer Huistra is regionaal directeur bij Fonterra (een coöperatieve zuivelonderneming uit Nieuw-Zeeland). Hij is op directieniveau werkzaam geweest bij verschillende bedrijven in de agrarische sector.

Hans Huistra

CSV COVAS-TELERS RECHTSTREEKS LID

In verband met de ontwikkelingen bij CSV COVAS stond op 8 februari ook een wijziging van de statuten op de agenda van de ledenraad. De ledenraad van CSV COVAS heeft namelijk op 26 januari besloten de leden rechtstreeks lid te laten worden van coöperatie Cosun en de eigen activiteiten van CSV COVAS op termijn te beëindigen.

Bestuurders van Cosun en CSV COVAS ondertekenen het akkoord

Tot nog toe waren onze leden in het zuidoosten van Nederland niet rechtstreeks lid van Cosun, maar via de coöperatie CSV COVAS. De leden hebben zelf geen aandelen of ledenleveringsbewijzen op hun naam. Alle aandelen staan op naam van hun coöperatie CSV COVAS. Dit zal per 1 mei veranderen.

CSV COVAS zegt het lidmaatschap op en de ledenleveringsbewijzen worden op naam van de leden van CSV COVAS gezet, die daarmee rechtstreeks lid worden van Cosun. Ze krijgen dezelfde rechten en plichten als de andere leden.

De storting die CSV COVAS heeft gedaan op aandelen, worden verdeeld over de individuele leden. Om dit mogelijk te maken was wel een aanpassing van de statuten van Cosun nodig. Nu kent Cosun nog A-, B- en C-leden. Dit onderscheid verval. Na de aanpassing van de statuten is er nog maar één soort lid. De ledenraad van Cosun ging met deze wijzigingen akkoord.

Ledenbelang

Aanleiding voor de stappen van CSV COVAS is, dat het verdienmodel van de coöperatie onder druk is komen te staan. Een coöperatie moet voldoende waarde toevoegen en financieel gezond functioneren, en het ledenbelang voorop stellen. Dat betekent: voor de leden een financieel gezonde bietenteelt met minimaal dezelfde bietenprijs als die van Cosun. Het rechtstreekse lidmaatschap van Cosun biedt op termijn betere perspectieven. Het kantoor van CSV COVAS in Asten zal sluiten. Voor de meeste werknemers van CSV COVAS betekent dit, dat hun baan verval. Voor hen is een afvloeiingsregeling getroffen.

Andere betalingswijze

In de komende maanden zal er gewerkt worden aan een zo geruisloos mogelijke overdracht van de leden. Daarvoor zullen vele gegevens moeten worden overgedragen.

De werkwijze bij Cosun verschilt niet veel van de manier waarop bij CSV COVAS wordt gewerkt, maar er zijn wel verschillen. Cosun betaalt bijvoorbeeld lagere vroegleveringspremies en hogere laatleveringspremies dan CSV COVAS deed. De late premie is gekoppeld aan de datum van levering en is niet afhankelijk van het moment van rooien. CSV COVAS en Cosun hebben afgesproken dat het laden blijft gebeuren met de bietenmuis.

De muis blijft bieten laden in het zuidoosten

Aanspreekpunt

De medewerkers van de agrarische dienst blijven voor suikerbieten en aardappelen het aanspreekpunt in de kring Zuidoost-Nederland. Voor cichorei wordt dit overgenomen door Agrifirm. De leden van CSV COVAS kunnen bij hen terecht voor vragen over de overgang. We zullen vanuit Cosun proberen te bereiken dat de leden uit het zuidoosten zich zo snel mogelijk thuis gaan voelen als rechtstreeks lid bij Cosun.

Jan Willem van Roessel

LAGERE SUIKEROPBRENGST IN 2016

Campagnejaar 2016 bracht een gemiddelde hectareopbrengst van 78 ton bieten en 17,05% suiker. Oftewel 13,3 ton suiker per ha. Ruim een halve ton lager dan het vijfjaarsgemiddelde. Late zaai en regionale wateroverlast stonden een topopbrengst in de weg.

De winter was vorig jaar zeer zacht. Toch kon er niet vroeg gezaaid worden vanwege de neerslag in maart. De gemiddelde zaaidatum van 10 april was bijna twee weken later dan normaal. De verschillen tussen regio's waren groot. Zo werd in de Hoekse Waard gemiddeld op 23 maart gezaaid, op de Friese klei een maand later. Het voorjaar zorgde met bovengemiddelde temperaturen voor een inhaalslag. De groeipuntsdatum werd uiteindelijk bereikt op 19 juni. Het vijfjaarsgemiddelde is 15 juni.

Wateroverlast

Regionaal was er in juni extreme wateroverlast, vooral in Oost-Brabant, Limburg en Gelderland. Daardoor moest circa 2.000 ha worden afgeschreven. De gemiddelde hectareopbrengst viel daardoor in deze gebieden flink tegen (zie tabel). Zonder deze verloren hectares is de landelijke opbrengst ongeveer een

halve ton hoger en op het niveau van het vijfjaarsgemiddelde.

In de zomer manifesteerden zich met name op de noordelijke lichte grond veel schimmelziekten. Vooral aphanomyces en cercospora zorgden voor schade, maar ook stemphylium deed weer van zich spreken.

De herfst bood goede oogstomstandigheden, waardoor het tarrapercentage lang laag kon blijven en uiteindelijk mooi laag uitkwam op 8,8%.

Vorst

Eind november, begin december bracht een aantal dagen met pittige nachtvorst schade toe aan de nog te rooien bieten. Normaliter kunnen deze niet meer geleverd worden, maar Cosun riep een vorstregeling in het leven, waardoor toch nog 175.000 ton bieten met vorstschade geleverd en verwerkt konden worden. Het gemiddelde suikergehalte (17,05%) stelt tevreden; net boven de nieuwe standaard van 17% die vanaf 2017 geldt.

Door wateroverlast ging 2.000 ha verloren

De detailcijfers per kringdistrict staan op www.cosunleden.nl.

Groei areaal

In 2017 wordt het areaal zo'n 18% groter dan de 71.500 ha van 2016. Daarmee vervangt komende campagne bietsuiker de geraffineerde rietsuiker die werd verkocht als quotumsuiker. Vanaf 1 oktober vervallen immers de quota. Voor 2018 voorziet Suiker Unie een verdere groei in de afzet en is een extra areaaluitbreiding nodig van circa 4% tot zo'n 88.000 ha. In de loop van dit jaar wil Cosun de telers 8% extra LLB's aanbieden, waarbij tegelijkertijd het toewijzingspercentage met circa 4% wordt verlaagd. Per saldo is de toewijzing in 2018 zo'n 4% hoger. In mei worden de percentages definitief vastgesteld.

Gert Sikken

Campagnegegevens 2016

Gebied	Wortelopbrengst (ton/ha)	Suikergehalte (%)	Suikeropbrengst (kg/ha)	Tarra (%)	WIN
Zeeland	85,9	17,3	14.893	8,8	91,6
West-Brabant	81,5	17,1	13.969	9,1	91,2
Noord- en Zuid-Holland	87,5	17,2	15.012	9,5	91,4
Oost- en Zuid-Flevoland	93,0	16,6	15.441	9,8	90,8
Noordoostpolder	88,2	16,9	14.905	8,8	91,4
Noordelijke klei	75,1	17,0	12.801	9,1	90,7
Noordelijk dal	74,3	17,4	12.921	8,5	90,7
Noordelijk zand	73,2	17,3	12.658	8,4	90,9
Gelderland e.o.	67,2	17,0	11.406	8,4	90,2
Oost-Brabant en Noord-Limburg	58,8	16,2	9.515	6,6	89,0
Midden- en Zuid-Limburg	65,0	16,4	10.688	7,6	89,7
Nederland	78,0	17,1	13.300	8,8	90,9

HUIB MEINARDI HOUDT DE KETEN LIEVER KORT

Het bedrijf van Huib Meinardi heeft een ontwikkeling doorgemaakt van standaard akkerbouwbedrijf naar een akkerbouwbedrijf met een tuinbouwtak, twee boerderijwinkels, een brood- en banketbakkerij, een horecagelegenheid, fruitverwerking en de productie van soepen en stampotten. Meinardi houdt bij voorkeur alles zoveel mogelijk in eigen hand. De keten van boer tot consument is heel kort.

Wie de boerderij van Huib Meinardi in Winschoten binnentreedt, komt ogen te kort. Je kunt er koffie drinken en gebak eten, zien hoe de bakker brood en banket maakt of gewoon genieten van ruim en mooi uitgestalde lekkere producten van het boerenland. En ze kopen uiteraard. Het reclamebord met 'Belevenisboerderij' verderop langs de weg belooft niets te veel. Bij Meinardi boodschappen doen is een feestje. Zeker voor ouders met jonge kinderen. Die kunnen hun kroost tijdelijk 'parkeren' in een speelruimte naast de boerderijwinkel met speeltoestellen en kleinvee.

De andere boerderijwinkel, het voormalige ouderlijk bedrijf van Huibs moeder in Noordbroek, werkt volgens dezelfde formule: Het draait om sfeer en stemming. "Je moet een warm gevoel creëren. Anders wordt de winkel steriel en kil. We proberen hem daarom steeds iets extra's

mee te geven. Nu is hij nog in wintersfeer. Binnenkort krijgt hij een voorjaarsankleding. In het najaar doen we iets met pompoenen. Sfeer is ontzettend belangrijk", benadrukt Huib. Dat het werkt, bewijst de klandizie. "We willen het beter doen dan de supermarkt", zegt hij. "En we willen dingen doen die de supermarkt niet kan."

Klanten van ver

Het bedrijf van Meinardi heeft inmiddels naamsbekendheid tot ver buiten Winschoten en Noordbroek. De boerderijwinkel heeft klanten tot ver in Drenthe en Friesland. Met dank aan de mond-tot-mondreclame. "Meinardi? Van de asperges en de aardbeien? Ik hoor het vaak als ik ergens kom", zegt vader Siep, die in 1990 de basis legde met de teelt en huisverkoop van asperges. Om zijn bedrijf beter perspectief te geven hield Meinardi senior zich destijds bezig met de ontwikkeling van de meekrapteelt. Tot hij

geïnteresseerd raakte in de aspergeteelt. Een markt, dacht Meinardi, want asperge was in de Groninger Veenkoloniën een gebiedsvreemde teelt. Vijf jaar later volgde de aardbeienteelt. Aan de verkoop kwam geen veiling of handelsbedrijf te pas. Siep: "We vermarkten alles zelf. We verkopen onder eigen label. Als je in dit gebied met dergelijke teelten begint, moet je haast wel in de huisverkoop." De huisverkoop groeide uit tot een boerderijwinkel met een ambachtelijke (banket)bakkerij, een horecagelegenheid en de verwerking van producten. "Zo'n winkel opzetten is een uitdaging. Je moet durven. En als je het doet, moet je voor het beste gaan. Het is topsport. Je mag geen dag verzaken", aldus Siep.

Akkerbouw

De motor achter alle bedrijvigheid is het akkerbouwbedrijf van 130 hectare, met in het bouwplan 12 hectare suikerbieten (Hannibal), 40 hectare fabrieksaardap-

pelen, 14 hectare asperge en 5 hectare aardbeien. De rest is graan. Het tuinbouwteeltseizoen wordt verlengd met een verwarmde (1,5 hectare) en een koude kas (1 hectare). Ook is er stellingenteelt buiten (2,5 hectare). Dankzij die verwarmde kas start het aspergeseizoen standaard altijd zeven weken voor Pasen. Het eindigt op 24 juni. Het aardbeien seizoen loopt van maart tot december. De Veenkoloniale bodem leent zich prima voor aspergeteelt. Huib: "We zitten aan de rand van het Oldambt, met aan de ene kant klei en aan de andere kant lichtere grond. De bieten telen we uitsluitend op klei. We zijn meestal de eersten die leveren. Soms zijn we daar niet blij mee. Maar het risico van late levering is te groot." Afgelopen jaar was de gemiddelde opbrengst 85 ton per hectare met 16,8% suiker. Huib: "We hebben gezaaid op 16 maart. Zo'n voorsprong van vroeg zaaien, haal je nooit meer in. We hebben overigens nog wel eerst bij de agrarische dienst geïnformeerd of dat niet al te vroeg zou zijn." Drie jaar eerder verstoven de bietenplanten en moest worden overgezaaid. "Dat was nieuw. Verstuiving op klei hadden we hier nog niet eerder meegemaakt", aldus Siep.

Klant van Suiker Unie

Huib verkoopt in zijn boerderijwinkels tevens verse producten van collega-telers. Zuivel, groente, eieren en aardappelen, maar ook bijvoorbeeld biologisch vlees, dat een collega-akkerbouwer produceert. Zelf produceert Huib jams en vruchtensappen. Het zachtfruit koopt hij van collega-telers. "We verwerken het hier in de winkel, zodat de klant kan zien

Huib Meinardi in zijn aardbeienkas

hoe het wordt gemaakt. We maken ook stampotten en maaltijdsoepen, zoals snert, bonen- en mosterdsoep. Alles platelandgeaarde maaltijden." De suiker voor de jam komt van Cosun. "Wij zijn klant van Suiker Unie", zegt Huib met een glimlach. Voor jam is veel suiker nodig, vooral om hem te geleren en te conserveren. Jam bestaat voor minimaal vijftig procent uit suiker. Anders mag het geen jam heten. Overigens maakt Huib ook lichtproducten. "Maar vooral klanten op leeftijd denken vaak: 'Het zal mij wat met al die discussies over suiker. Ik koop mooi wat lekkers voor mezelf'."

Huib houdt de productieketen het liefst zoveel mogelijk in eigen hand. Daarom ook heeft hij twee bakkers in dienst. "We proberen ons te onderscheiden door zelf ambachtelijk producten te maken", vertelt Huib. "Tot nog toe bakten we brood alleen af. Dit jaar komt er een rijkskast, zodat we zelf deeg kunnen laten rijzen. We gaan ook Franse baktarwe telen, die we laten malen door een molenaar."

Online

Vorig jaar heeft Huib de online verkoop opgepakt en voor de thuisbezorging een eigen verpakkingsdoos ontwikkeld om de herkenbaarheid en de naamsbekend-

heid van de winkel verder te vergroten. "Online bestellen is een trend. We kregen er vragen over en dus zijn we daarin meegegaan", vertelt hij. In de ontwikkeling van het concept is flink wat tijd en energie gestoken, maar het creëert ook nieuwe afzetmarkt. Zo is het gebeurd dat in de aspergetijd vanuit Winschoten regelmatig verpakte asperges naar een klant in Terneuzen zijn verzonden. Op facebook heeft Meinardi inmiddels meer dan 18.000 volgers. Het visitekaartje van de boerderijwinkel op facebook is een jonge winkelmedewerker die de producten aanprijst en wijst op de aanbieding van de week.

Akkerbouwwerk

In de topdrukte van het oogstseizoen heeft Meinardi vijftig tot zestig medewerkers in dienst. Huib, die een opleiding bedrijfsmanagement heeft gevolgd, houdt zich vooral bezig met de handelskant. Voor het akkerbouwwerk is een vaste medewerker verantwoordelijk, ondersteund door Siep (69). "Huib's landbouwopleiding waren de aardbeien", grapt Siep. "Maar uiteraard wordt er thuis ook veel gepraat over akkerbouw. Ook daar weet hij dus heel veel vanaf."

Ton Schönwetter

'DE DISCUSSIE MOET EVENWICHTIGER'

Cosun mengt zich actief in de maatschappelijke discussies over suiker in voeding. De coöperatie was medeorganisator van Het Groot Suikerdebat dat op 6 februari is gehouden in Den Haag. De bijeenkomst leidde tot een levendige discussie over gezondheid, voeding en consumentengedrag.

Suiker ligt onder vuur. Vooral in relatie tot overgewicht. In discussies over overgewicht wordt het probleem vaak versimpeld van 'een calorieënprobleem' tot 'een suikerprobleem'. Daarbij wordt vaak ook gesuggereerd dat de suikerconsumptie explosief is gestegen en dat voedselafabrikanten overal suiker aan toevoegen als 'verborgen verleider'. Die misverstanden en verdachtmakingen moeten de wereld uit, vindt de coöperatie, want ze leiden tot demonisering. In de publieke en politieke discussie over gezonde voeding zit het scheef. De aandacht is eenzijdig gericht op suiker. Er is maatschappelijk een probleem. En dat wordt niet veroorzaakt door één ingrediënt", benadrukt Dirk de Lugt. "Suiker wordt tot zondebok gemaakt van een veel complexer geheel van oorzaken", stelt de Cosun-voorzitter. De discussie moet evenwichtiger, vindt hij. De Cosun-voorzitter was een van de inleiders van het Suikerdebat, net als Paul Mesters, directeur productie van Suiker Unie. Met het debat wil het Platform de discussie over suiker nieuwe voeding geven.

Overgewicht

Bij het ontstaan van obesitas spelen vele oorzaken een rol. Het heeft onder andere te maken met leefstijl, culturele achtergrond, leeftijd, inkomen, opleidingsniveau en interesse voor de eigen gezondheid.

Obesitas is ook onder jongeren een toenemend probleem. Die consumeren relatief veel producten met toegevoegde suikers, zoals snoep en frisdrank (de populairste dorstlesser). Het heeft de voedingsmiddelenbedrijven gebracht tot een geleidelijke vermindering van de hoeveelheid suikers in producten, de introductie van light- en zero-producten en de vervanging van suiker door caloriearme zoetstof, zoals stevia. De oplossing zal daarnaast moeten komen van goede voorlichting en educatie - van

bewustwording en gedragsverandering -, vindt Cosun. En met name gericht op de snoeplustige leeftijdsgroep 7- tot 18-jarigen. In de discussie over suiker is ook een belangrijke rol weggelegd voor het Platform Suikers & Voeding, dat oud-Cosun-voorzitter Jos van Campen voorziet. In het Platform werken alle partijen in de suikerketen samen; de coöperatie, Suiker Unie en de voedingsmiddelenindustrie. Het Platform is tevens politiek aanspreekpunt. "De deelnemers willen eerlijke voorlichting en een eerlijke behandeling van hun product. We erkennen dat overconsumptie problemen veroorzaakt. Daar moet iets aan gedaan worden en daar doen zij ook van alles aan", aldus Dirk de Lugt.

Stof voor discussie

Overheidsdwang is geen goed hulpmiddel, zo kwam naar voren uit het debat. Wettelijke maximering van suikergehaltes in producten confronteert de voedingsindustrie met soms onwerkbare situaties. Een verbod op suiker is voor veel producten geen haalbare optie. Het leidt slechts tot verschraling van het winkelschap. Een suikertaks voor frisdranken, zoals onder andere door het Diabetes Fonds wordt bepleit, zet weinig zoden aan de dijk, stelt de frisdrankenindustrie. De doelgroep waarvan je het gedrag wilt veranderen, is veelal ongevoelig voor een dergelijke prikkel. Voor het Diabetes Fonds is suiker een belangrijke veroorzaker van diabetes type 2. Het Fonds was een van de deelnemers aan het Suikerdebat, naast onder andere de Hartstichting, Diëtisten Coöperatie Nederland, fabrikanten van frisdranken, politici en wetenschappers.

Een suikertaks is niet dé oplossing om overgewicht effectief terug te dringen. Daarover was de meerderheid van de deelnemers het roerend met elkaar eens.

Ton Schönwetter

DEELNAME UNITIP GROEIT ENORM

Veel telers hebben vóór 1 februari hun Unitip-gegevens compleet gemaakt.

Ruim 60% van de telers doet nu mee.

Voor sommigen was het invoeren van de gegevens even wennen. Bij een aantal was het niet duidelijk of zij hun teeltgegevens wel volledig hadden ingevuld. Als het perceelbalkje linksboven groen is en er een groene vink staat, is de registratie compleet en krijgt men een bevestiging per mail. Met daarbij gevoegd de perceelverslagen en een teeltanalyse met mogelijke verbeterpunten. Vooral rond 1 februari was het erg druk op de digitale snelweg en dat gaf soms vertraging met de invoer. De instructiefilm heeft veel telers op gang geholpen.

Bijeenkomsten

Eind februari hebben alle telers het Unitip-verslag ontvangen. Hierin wordt in grote lijnen het afgelopen seizoen geëvalueerd. Dit verslag is ook online beschikbaar op www.cosunleden.nl.

Unitip-bijeenkomst in Zuid-Beveland

Tot medio maart zijn er bijeenkomsten georganiseerd, waarin de Unitip-deelnemers hun resultaten kunnen bespreken in kleine groepen. Iedere deelnemer ontvangt hiervoor een persoonlijke uitnodiging. De bedoeling is van elkaar te leren. Het prettige van de kennisuitwisseling in de bietenteelt is dat de verbetering van de opbrengst leidt tot betere bedrijfsprestaties, maar geen gevolgen heeft voor de vorming van de marktprijs. Niets hoeft de onderlinge uitwisseling van informatie dus in de weg te staan. We kunnen wat van elkaar opsteken. Zo komen we samen op een hoger plan. Volgend jaar is deelname aan Unitip verplicht gesteld. Telers die afgelopen jaar nog niet hebben meegedaan, adviseert Suiker Unie om dit jaar mee te doen met Unitip. Om ervaring op te doen en om er voordeel uit te halen.

Kees Geschiere

UNITIP IN DE DROOGMAKERIJEN

In de regio Beemster, Schermer en Purmer organiseert een groep bietentelers al jaren zelf bijeenkomsten met sprekers, en excursies en veldbezoeken. Aan Unitip werd echter maar zeer beperkt meegedaan.

Voor 2016 werd afgesproken om alles in Unitip vast te leggen. Eind januari organiseerde de groep een Unitip-bijeen-

komst bij een tenniscentrum in de regio. Tafels werden tegen elkaar gezet en alle teeltgegevens kwamen op tafel. Alle telers benoemden een plus- of minpunt van het eigen perceel. De andere deelnemers konden daarna daar hun eigen ervaringen tegenover zetten en tips geven. Vervolgens werden de registraties nader geanalyseerd en werden andere opvallende zaken besproken. Het leidde

tot interessante discussies over zaaifstanden, najaarsbewerkingen en hoe in het voorjaar het zaaibed werd klaargemaakt. Afsluitend zijn voor het komende teeltseizoen vervolgafspraken gemaakt voor veldexcursies en veldproeven.

Robert Verberg

GEEF UW BIETENPERCEEL TIJDIG DE NODIGE MESTSTOFFEN

Zodra de grond het toelaat kunt u de nodige bemesting op uw bietenperceel uitvoeren. De nutriënten die in de komende weken uw aandacht verdienen, worden in dit artikel beschreven.

Dierlijke mest bevat naast stikstof, fosfaat en kali, ook magnesium, sporenelementen en organische stof.

Het bietenzaaien staat voor de deur, dus is het weer tijd om te bemesten. De belangrijkste nutriënten die op korte termijn aandacht verdienen zijn stikstof, fosfaat, kali, magnesium, natrium en borium. Een belangrijke voorwaarde voor een goede opname van nutriënten uit de bodem is naast een goede bodemstructuur een voldoende hoge pH.

Voldoende hoge pH

Op zand- en dalgronden zijn percelen met een pH lager dan 5,0 minder geschikt voor bieten. Voor klei- en zavelgronden geldt dit voor een pH lager dan

6,5. Hoewel bekalking in het najaar het effectiefst is, kunt u op zand- en dalgronden kort voor het zaaien nog een snelwerkende kalkmeststof (bijvoorbeeld Betacal) toedienen. Meng deze wel goed door de bouwvoor voordat u de hoofdgrondbewerking uitvoert. U kunt met de applicatie kalkbemesting (www.irs.nl/kalkbemesting) uitrekenen hoeveel kalk er nodig is om de gewenste pH te realiseren.

Stikstof

Op zand- en dalgronden kunt u de volledige stikstofhoeveelheid voor het zaaien geven. Op deze gronden gebeurt dit meestal grotendeels met dierlijke mest.

De meest gebruikte mestsoorten zijn dunne mest van varkens en van rundvee. Reken met het juiste stikstofwerkingspercentage. Deze is voor dunne mest van varkens 75% en voor dunne mest van rundvee 55%. De kans op zoutschade is op deze percelen te verwaarlozen omdat de meststoffen door de bouwvoor gewerkt worden.

Op de meeste klei- en zavelpercelen geeft men in het voorjaar kunstmeststikstof. Als dit binnen een paar weken voor het zaaien gebeurt, geef dan niet meer dan 100 à 120 kg N per hectare. Bij hogere giften neemt de kans op zoutschade aan de kiemplanten toe. U kunt de tweede gift dan geven na opkomst van de bieten. U kunt ook alle stikstof na opkomst van de bieten strooien. Meststoffen geeft men doorgaans volvelds. Als u of de loonwerker beschikt over rijtoedieningsapparatuur op de zaaimachine kunt u de stikstof ook in de rij toepassen. De stikstofbenutting is dan ongeveer 15% hoger dan bij volveldstoepassing. U kunt dan ook ongeveer 15% minder stikstof geven. De hoogte van de benodigde stikstofgift kunt u berekenen met de applicatie stikstofbemesting (www.irs.nl/stikstofbemesting).

Rubriek onder
verantwoordelijkheid van:

Postbus 32, 4600 AA Bergen op Zoom

Tel.: +31 (0) 164 274 400
Fax.: +31 (0) 164 250 962

irs@irs.nl
www.irs.nl

Eindredactie: Jurgen Maassen

Fosfaatafvoer compenseren

Op de meeste bietenpercelen is de fosfaattoestand voldoende hoog. Een fosfaatgift zal dan geen invloed hebben op de suikeropbrengst. Het is wel belangrijk om de fosfaattoestand van de bodem op peil te houden. Mits de fosfaatgebruiksnorm dat toelaat is dit mogelijk door minimaal de afvoer van fosfaat met de gewassen te compenseren. Met suikerbieten voert u globaal tussen 0,6 en 0,9 kg fosfaat (P_2O_5) per ton bieten van het land af.

Kali

Met suikerbieten voert men gemiddeld 1,7 kg K_2O per ton bieten van het land af.

Bij een hoge wortelopbrengst van 88 ton per hectare is dit 150 kg K_2O per hectare. Door deze hoeveelheid te strooien, blijft de kaliumvoorraad van de bouwvoor op peil en geeft u genoeg kali voor een maximale suikeropbrengst. De kali in dierlijke mest werkt net zo goed als die in kunstmest. Kunstmestkali kunt u ook, zonder gevaar voor zoutschade, kort na opkomst van de bieten nog geven.

Magnesium

Op percelen die gevoelig zijn voor magnesiumgebrek (lage bodemvoorraad en/of opnamebeperking door aaltjes of slechte bodemstructuur) kunt u een vaste magnesiumhoudende meststof strooien.

Houd ook rekening met de magnesium die u met bijvoorbeeld rundvee-/varkensdrijfmest (1-2 kg MgO per ton) en Betacal (ongeveer 9 kg MgO per ton) geeft. U kunt er ook voor kiezen om later in het seizoen, bij de eerste gebreksverschijnselen magnesium te spuiten. Het is dan uiteraard wel belangrijk om magnesiumgebrek in een vroeg stadium te herkennen.

Natrium en borium op lichte gronden

Zand- en dalgronden zijn van nature natriumarm. Op deze gronden heeft natrium een specifieke werking, los van de kaligift. Zowel de wortelopbrengst als het suikergehalte kunnen hiervan profiteren. Kleigronden bevatten vaak meer natrium dan lichte gronden. Voor kleigronden geldt geen natriumadvies, ook omdat natrium structuurbedervend werkt. Vooral zand- en dalgronden bevatten doorgaans weinig borium. Bij droogte en een hoge pH ($> pH 6,0$) is borium bovendien slecht opneembaar. Daarom is het advies om preventief borium te geven. Dit kunt u doen door een vaste boriumhoudende meststof te strooien of een vloeibare boriumhoudende meststof te spuiten. Eventueel kunt u ook later borium toedienen, tot uiterlijk het sluiten van het gewas. Op proefvelden bleek een boriumgift bij het zaaien wat effectiever dan een latere gift over het gewas. Een gift van in totaal 400 gram per hectare is meestal voldoende om boriumgebrek te voorkomen. Dunne mest van varkens en rundvee bevat overigens globaal 3-6 gram per ton.

Meer informatie over bemesting staat in de Teelthandleiding, hoofdstuk 4 'Bemesting' op www.irs.nl. Foto's en beschrijvingen van gebreksziekten kunt vinden in de IRS-App/applicatie 'Ziekten & plagen'.

Peter Wilting

Magnesiumbespuitingen zijn effectief bij beginnend magnesiumgebrek.

EEN GOEDE START IS HET HALVE WERK

De juiste aandacht voor de grondbewerkingen in het voorjaar, op tijd zaaien en goed zaaiwerk zijn belangrijke voorwaarden voor een succesvolle teelt van suikerbieten. Een vroege en uniforme opkomst draagt bij aan een hoge suikeropbrengst.

Grondbewerking

Afhankelijk van de grondsoort zal men een specifieke hoofdgrondbewerking uitvoeren. Uitgangspunt is dat deze bewerking zo is uitgevoerd, dat een goede zaaibedbereiding mogelijk is. Op lichte grond is de hoofdgrondbewerking vaak ook de zaaibedbereiding. Het beste is om het aantal bewerkingen tot een minimum te beperken. Voor een goed zaaibed zijn een vlakke ondergrond en voldoende losse grond om het zaad af te dekken essentieel. Dat waarborgt een vlotte kieming en goede opkomst.

Vroeg zaaien

Vanaf 1 maart kan de teler in principe zaaien zodra de grond voldoende opgedroogd is om zonder verdichting het zaaibed te kunnen maken. Hoe vroeger de bieten zijn gezaaid, hoe langer het groeiseizoen en hoe hoger de opbrengst. Elke week eerder zaaien in maart levert ongeveer 250 kg suiker per hectare op. Maar als de vooruitzichten voor de langere termijn zijn dat de maximumtemperaturen onder de twaalf graden blijven, dan is het vanwege de grotere kans op schietervorming beter om nog even te wachten tot na 10 maart. Ook rhizoctoniaresistente

Een regelmatige controle van de zaaidiepte (2-4 cm) en zaaiafstand is nodig voor een uniforme opkomst.

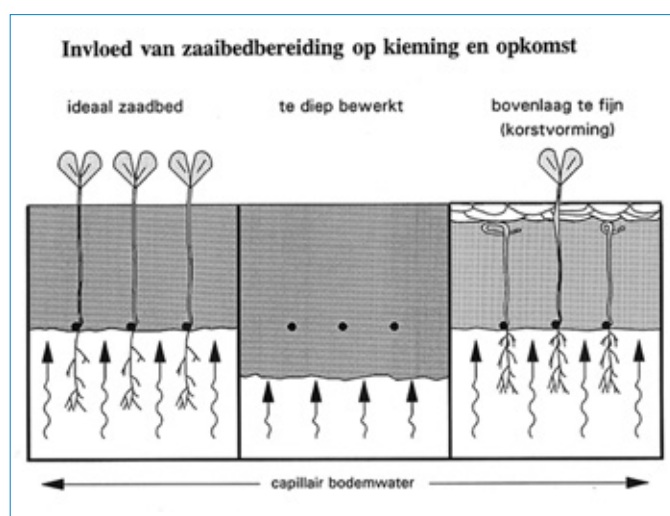
rassen kan men beter niet voor die datum zaaien.

Een extra voordeel van een vroeg gezaaid gewas is een betere weerstand tegen bijvoorbeeld rhizomanie en bietencysteaaltjes op het moment dat deze zich later in het seizoen ontwikkelen. Risico's op bevroering van de jonge planten zijn niet veel groter bij vroege zaai. De periode dat er kans is op vorstschade, vooral tijdens de opkomst, is maar kort. Vanaf half maart tot eind april blijft de kans daarop gelijk.

Precisiewerk

Het zaaien is een kwestie van nauwkeurig werken en regelmatig controleren. Dat begint voor het zaaien met de controle van de zaaikouters, deze moeten scherp zijn en de kenmerkende druppelvorm hebben. Tijdens de eerste rondgangen stelt men de zaaimachine in op het zaaibed. Daarbij zijn de volgende zaken belangrijk:

- de zaaiafstand, te controleren door deze na te meten. Het optimale plantaantal ligt tussen 70.000 en 90.000 planten per hectare. Bij een verwachte veldopkomst van 80% moet dan de zaaiafstand in de rij 20 cm zijn.
- de zaaidiepte. De ideale zaaidiepte is 2-4 cm. Controleer of het zaad in de vochtige, aangedrukte grond ligt en het zaad voldoende ondergedekt wordt.
- de afstelling van de kluitenruimers. Deze moeten grote kluiten opzij schuiven.

Een goed zaaibed maakt twee tot drie centimeter diep zaaien in de vochtige (aangedrukte of bezakte) grond mogelijk (links). Hierdoor is de opkomst ook bij uitblijven van regen in de eerste weken na het zaaien goed. Bij een te diep zaaibed waarbij niet in de vochtige grond gezaaid wordt is de opkomst afhankelijk van neerslag na het zaaien (midden). Blijft het lange tijd droog dan is de opkomst zeer laag en onregelmatig.

Door muizen opengebroken pil. Tijdig alternatief voer aanbieden beperkt de schade.

Regelmatige controle van het zaaiwerk is nodig, omdat het zaai-bed kan verschillen op het perceel. Belangrijke aandachtspunten zijn zaaidiepte en de werking van de zaakouters.

Alternatief muizenvoer

Muizen zijn zeer goed in staat om bietenzaad op te zoeken en kunnen soms flinke schade aanrichten. Ze breken de pil open en halen het zaadje er dan uit. Aanbieden van alternatief voer aan de perceelsgrenzen is een goede maatregel om dit te voorkomen of te beperken. Door dit enige tijd voor het zaaien te doen, wennen de muizen aan de voederplekken en zullen ze niet verder gaan zoeken in het perceel. De kans op muizenvraat is groter als het zaad aan de oppervlakte en/of in een open zaaivoer ligt.

Noud van Swaaij en Bram Hanse

Toelatingen gewasbeschermingsmiddelen

Bij deze uitgave van Cosun Magazine vindt u het GewasBeschermingsBulletin 2017, waarin u meer kunt lezen over de huidige toegelaten gewasbeschermingsmiddelen in de bietenteelt.

Ten opzichte van vorig jaar zijn er een aantal wijzigingen op het gebied van insecticiden, nematiciden en herbiciden. Zo is er geen speciaal pillenzaad verkrijgbaar dat behandeld is met het insecticide Poncho Beta, is Vydate 10G weer beschikbaar voor de bestrijding van aaltjes en emelten en is het etiket van pirimicarb (Pirimor en UPL Pirimicarb) gewijzigd. Pirimicarb kan weer worden ingezet op percelen die grenzen aan watergangen, mits er gebruik gemaakt wordt van 95% driftreducerende doppen of één van de andere driftreducerende maatregelen zoals vermeld op het etiket. Bij de herbiciden zijn Fiesta en Avadex BW niet meer toegelaten. Nieuw toegelaten zijn Betasana Trio SE en Belvedere Tripel, beide middelen zijn combinatieproducten met fenmedifam, desmedifam en ethofumesaat. Bij de fungiciden zijn er geen vervallen of nieuwe middelen.

Let op de etiket-teksten: deze zijn bij diverse middelen gewijzigd!

Elma Raaijmakers en Marco Bom

In het GewasBeschermingsBulletin 2017 vindt u alle adviezen over ziekten, plagen en onkruiden. Mocht u niet (meer) beschikken over de papieren versie, de digitale versie vindt u op www.irs.nl/bulletin2017.

VRAAG EN ANTWOORD

KAN IK NOG BIETENZAAD BIJBESTELLEN?

Ja. Als u nog bietenzaad wilt bijbestellen, kan dat via het ledenportaal. Dit kost 5 euro per pak extra. Ga naar Bestellingen en Bietenzaad. Daar ziet u een overzicht van wat u tot nu toe heeft besteld. Daarna volgt een overzicht van de nog beschikbare rassen. De zaadfirma's streven ernaar om het bestelde zaad binnen 24 uur thuis te bezorgen.

KORT NIEUWS

OVER NAAR DIGITAAL

Cosun heeft besloten dat met ingang van teeltjaar 2017 alle correspondentie vanuit Cosun en Suiker Unie met de leden digitaal gebeurt.

Over dit besluit is in de afgelopen periode al meerdere keren gecommuniceerd. Via het ledenportaal kunnen de leden beschikken over alle informatie over ledenzaken en de bietenlevering. Bij elk nieuw bericht op het portaal krijgen de leden een attentingsmail.

Liever papier?

Wie de voorkeur geeft aan de papieren correspondentie dient dit uiterlijk 31 maart kenbaar te maken via agrarischedienst@suikerunie.com. Besloten is hiervoor een bijdrage te vragen van 50 euro per jaar. Het bedrag wordt verrekend aan het einde van

het campagnejaar. Peildatum voor verrekening is de situatie op 1 april.

Meerdere leden

De informatievoorziening over bedrijfszaken wordt digitaal (leveringen, afrekeningen, bestellingen, etc.) als één van de aangesloten leden daarvoor kiest.

Vragen over de overstap naar de digitale communicatie kunt u stellen via agrarischedienst@suikerunie.com. Of neem contact op met uw contactpersoon van de agrarische dienst.

IN MEMORIAM KOOS JACOBS

Op 2 januari is op 85-jarige leeftijd J.P. Jacobs overleden, oud-bestuurder van onze coöperatie. De heer Jacobs werd in 1971 gekozen in de ledenraad van Suiker Unie. Hij was voorzitter van de kring Goeree-Overflakkee tot zijn benoeming als lid van de Raad van Commissarissen van Cosun in 1986. Hiervan was hij lid tot 1996, toen hij aftrad vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

Cosun gedenkt hem met veel waardering voor zijn inzet voor onze coöperatie en de Nederlandse bietentelers. Wij wensen zijn familie veel sterkte toe in deze moeilijke periode.